

تاریخ

۱-گزینه «۱» - کریم‌خان زند علاقه زیادی به ساختن بناهای باشکوه داشت. ساخت مجموعه

مسجد و بازار و حمام وکیل، ارگ کریم‌خانی و بازسازی آرامگاه حافظ، سعدی و باغ دلگشا،

گوشه‌ای از اقدامات عمرانی او در شیراز است. (دقت کنید، ساختن با بازسازی متفاوت است.)

رد گزینه «۲» : در دوره زند نوعی از بناها با کاربرد تفریحی گسترش یافت که به کلاه فرنگی

معروف بود و آن بنایی کوچک و گاهی تزیینی بود که در وسط باغ‌ها یا تفریحگاه‌ها ساخته می‌شد.

رد گزینه «۳» و «۴»: در دوره نادر شهر اصفهان بازسازی شد و در منطقه کلات که محل

نگهداری خزاین نادر بود، بناهای باشکوهی مانند کاخ خورشید ساخته شد.

(ربیع) (پایه دوازدهم - درس دوم - ایران و جهان در آستانه دوره معاصر) (آسان)

۲-گزینه «۳» - کریم‌خان زند از جمله سردارانی بود که پس از کشته شدن نادرشاه، درصدد

کسب قدرت برآمد. او تعدادی از رقبان و مدعیان حکومت را از میان برداشت و با تسلط

بر بخش وسیعی از ایران (به جز مناطق خراسان، افغانستان و بلوچستان که در اختیار

حاکمان محلی بود)، سلسله زندیه را تأسیس کرد.

رد گزینه «۱» : در این گزینه ذکر شده که بلافاصله بعد از مرگ نادر، شاه‌رخ‌شاه به حکومت

رسید؛ در صورتی که چنین نیست و با مرگ نادر دورانی از رقابت و جنگ برای به دست

گرفتن قدرت آغاز شد. افرادی از خاندان نادر و سرداران و سران برخی ایل‌ها با یکدیگر به

ستیز برخاستند. به علاوه، افرادی با ادعای انتساب به خاندان صفوی خواهان بازگرداندن

حکومت به این خاندان بودند. در چنین شرایطی، ابتدا دو تن از برادرزادگان نادر (عادل‌شاه

و ابراهیم‌شاه) یکی پس از دیگری به عنوان جانشین او برای مدت کوتاهی مدعی حکومت

شدند و سپس نوبت به نوه او (شاه‌رخ) رسید که از قلمرو وسیع نادر، به شهر مشهد پسند شد.

رد گزینه «۲» : منطقه آذربایجان جزو مناطقی بود که کریم‌خان توانست بر آن مسلط شود و

هرگز در دست حاکمان عثمانی نبود.

رد گزینه «۴» : با مرگ نادر، مناطق شمال آذربایجان به دست عثمانی و روسیه نیفتاد؛ بلکه

حکومت‌های محلی بر آنجا حاکم بودند. انگلستان نیز هنوز وارد مرحله اشغال بلوچستان از

ایران نشده بود و این ولایت نیز در اختیار خانان بلوچ و حاکمان محلی اداره می‌شد.

(ربیع) (پایه دوازدهم - درس دوم - ایران و جهان در آستانه دوره معاصر) (دشوار)

۳-گزینه «۱» - اولین روزنامه ایران را میرزا صالح شیرازی، یکی از دانشجویان اعزامی به

انگلستان با عنوان کاغذ اخبار در تهران منتشر کرد (۱۲۵۳ق). محمدمیرزا پس از مرگ

فتحعلی‌شاه با تدابیر میرزا ابوالقاسم‌خان قائم‌مقام فراهانی و سرکوب چند تن از عموها و

برادران خود، که مدعی سلطنت بودند، به تخت پادشاهی نشست (۱۲۵۰ق). اما قائم‌مقام

تنها پس از هفت ماه از مقام وزارت برکنار و کشته شد (یعنی هفت ماه پس از سال

۱۲۵۰ق؛ که در بازه زمانی خواسته شده در صورت سوال قرار می‌گیرد).

رد موارد «ج» و «د»: پس از وقفه‌ای کوتاه، دور دوم جنگ‌های ایران و روسیه (۱۲۴۱-

۱۲۴۳ق) شروع شد. انگلستان سرانجام با تحمیل معاهده پاریس به حکومت قاجار،

افغانستان و هرات را از ایران جدا کرد (۱۲۷۳ق).

(سراسری با تغییر) (پایه دوازدهم - درس سوم - سیاست و حکومت در عصر قاجار) (دشوار)

۴-گزینه «۴» - میرزااحسین‌خان سپهسالار، یکی از صدراعظم‌های عصر ناصری، نقش مؤثری

در تشویق شاه برای سفر به فرنگ، اخذ تمدن اروپایی و ترغیب وی به دادن امتیازهای

فراوان به انگلیس و روس تزاری داشت.

(ربیع) (پایه دوازدهم - درس سوم - سیاست و حکومت در عصر قاجار) (آسان)

۵-گزینه «۳» - اداره ایالت آذربایجان با مرکزیت شهر تبریز، همواره به عهده ولیعهد بود.

(ربیع) (پایه دوازدهم - درس سوم - سیاست و حکومت در عصر قاجار) (آسان)

۶-گزینه «۴» - جنگ داخلی آمریکا موجب افزایش تولید و صادرات پنبه از ایران به روسیه

شد. سنت معماری ایرانی اسلامی که در دوران سلجوقی، تیموری و صفویان درخشش

بی‌نظیری داشت، در عصر قاجار با توجه به شرایط اقلیمی و آب و هوایی و نوع مصالح

ساختمانی تداوم یافت.

رد موارد «الف» و «ب» و «ج»: در دوره قاجار افراد ایل به سبب کارهایی که برای رهبران

خود انجام می‌دادند، نسبت به روستاییان وضعیت بهتری داشتند.

در این دوره شیوه تولید شبانکارگی (شبانی) یا ایلیاتی مختص ایلات و کوچ‌نشینان بود.

با سقوط صفویان و آغاز بحران‌های شدید سیاسی و نظامی، کشور ما در عرصه اقتصادی و

تولید دچار رکود فراوانی شد اما با به قدرت رسیدن قاجاریه و فروکش کردن جنگ‌های

داخلی، مجدداً در اوایل دوره قاجار صنایع دستی در ایران رشد و رونق یافت. (یعنی

بلافاصله بعد از شروع سلطنت قاجار، شاهد تداوم آن رکود و زوال اقتصادی پیشین نیستیم

و طی یک دوره موقت و کوتاه به علت جنگ‌های ناپلئون کالاهای صنعتی اروپایی چندان به

ایران وارد نمی‌شد و صنایع دستی ایران با کیفیت خوب تولید می‌شدند و از لحاظ کیفیت و

دوام در وضعیت مطلوبی بودند) اما با پایان یافتن جنگ در اروپا و سرازیر شدن سیل

کالاهای اروپایی، صنایع دستی ایران به تدریج رو به انحطاط رفت.

(ربیع) (پایه دوازدهم - درس چهارم - اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار) (متوسط)

۷-گزینه «۲» - حکومت ماد در زمان فرمانروایی هووخْشتر، سومین پادشاه مادی به اوج قدرت

رسید. او با تشکیل سپاه منظم و کارآمدی از قبایل مختلف ماد، پارس و ... قدرت خود را

بر مناطق وسیعی از ایران تثبیت کرد.

(ربیع) (پایه دهم - درس نهم - از ورود آریایی‌ها تا پایان هخامنشیان) (متوسط)

۸-گزینه «۱» - اشکانیان در طول حدود ۴۷۰ سال حکومت، چندین بار پایتخت خود را تغییر

دادند. پایتخت‌های این سلسله به‌ترتیب عبارت‌اند از: شهر نسا در ترکمنستان امروزی، شهر

صدروز در حوالی دامغان کنونی که یونانیان به آن هکاتم‌پولس می‌گفتند و شهر تیسفون

در نزدیکی بغداد امروزی. (تنها گزینه «۱» جزو پایتخت‌های دولت اشکانی نیست.)

(سراسری با تغییر) (پایه دهم - درس دهم - اشکانیان و ساسانیان) (دشوار)

۹-گزینه «۴» - شاهان هخامنشی، خود را بی‌نیاز از مشورت با بزرگان و مشاوران نمی‌دانستند.

از این رو، یک گروه مشورتی شامل بلندپایگان سیاسی، نظامی، اداری و احتمالاً مذهبی و

حقوقی در کنار پادشاه حضور داشتند که وی دربارهٔ مسائل مهم حکومتی، به ویژه جنگ و

صلح، با آنان مشورت می‌کرد.

(ربیع) (پایه دهم - درس یازدهم - آیین کشورداری) (متوسط)

۱۰-گزینه «۳» - نظام طبقاتی جامعه ایران در عصر ساسانی تحت تأثیر دو عامل گسترش یافت

و تثبیت شد: عامل نخست، تأسیس حکومت مرکزی قدرتمندی بود که خاندان ساسانی با

توسعه تشکیلات اداری و دیوانی به وجود آوردند. از این رو، گروه جدیدی به نام دبیران در

این دوره به طبقه حاکم افزوده شد. عامل دوم، رسمیت یافتن دین زرتشتی و افزایش نفوذ

و اختیارات موبدان بود.

(ربیع) (پایه دهم - درس دوازدهم - جامعه و خانواده) (متوسط)